

ת"פ 56156/10/20 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"פ 56156-10-20 מדינת ישראל נ' פלוני (עציר)

לפני כבוד השופטת אילה אורן

המאשימה מדינת ישראל

נגד הנאשם פלוני (עציר)

הנאשם

החלטה

1. לפניי בקשה להמצאת מסמכים לפי סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982 (להלן: "חוק סדר הדין הפלילי") בגדרה עתרה ההגנה לקבל לעיונה את תיעוד תיקה הרפואי-הנפשי של המתלוננת החל משנת 2017.

השתלשלות ההליכים וטיעוני הצדדים

2. נגד המבקש הוגש כתב אישום המייחס לו שלושה אישומים בגין ביצוע עבירות אלימות כלפי אשתו, אשר על-פי הנטען התרחשו במועדים שונים במהלך אוקטובר 2020, ובאחת ההזדמנויות (באישום השני) הואשם גם בתקיפת בתו הקטינה.

3. המבקש כפר במיוחס לו ועניינו נדחה לשמיעת הוכחות, ובתוך כך הגיש בקשתו לקבלת התיעוד הרפואי-הנפשי של המתלוננת בטענה כי יש במסמכים המבוקשים רלוונטיות להגנתו בבחינת מהימנות המתלוננת והתנהגותה באירועים המיוחסים לו.

4. המשיבה התנגדה לבקשה בטענה כי החומר המבוקש לא מצוי ברשותה, פוגע בפרטיותה של המתלוננת ובחסינה הרפואי, והוא אינו רלוונטי להגנת המבקש.

5. מחמת סד הזמנים בו הוגשה הבקשה, היא נשמעה בפניי בפתח ישיבת ההוכחות. באותו מעמד במהלך שמיעת עדותה, הביעה המתלוננת את התנגדותה לבקשה מטעמים של פגיעה בפרטיותה, ואולם נתנה הסכמתה לעיון בית המשפט במסמכים המבוקשים. היות שלא הייתה מחלוקת כי המתלוננת התמודדה עם קשיים נפשיים בעבר, ועל מנת לבחון את הבקשה כדבעי, ניתן צו למסירת המסמכים הרפואיים הנוגעים למצבה הנפשי של המתלוננת החל משנת 2017.

6. ביום 21.3.2021 הגישה המשיבה, לעיון בית המשפט, את התיעוד הרפואי-נפשי המבוקש (להלן: "המסמכים").

דין והכרעה

7. אקדים ואומר כי לאחר ששמעתי את טענות הצדדים, עיינתי בטיעוניהם בכתב ובמסמכים שנאספו, הגעתי למסקנה כי דין הבקשה להידחות. ואבאר נימוקיי.

8. מושכל ראשון הוא כי זכות העיון של נאשם בחומר החקירה הוכרה כזכות יסוד בהליך הפלילי, אשר הוסדרה בסעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי, ונובעת מעקרון העל כי זכותו של הנאשם להליך הוגן. תכלית הזכות היא כי יונח בפני הנאשם כל החומר הרלוונטי לניהול משפטו - וזאת בראייה מרחיבה של צורכי הגנתו, ובמטרה לצמצם את פער הכוחות בין התביעה להגנה ולגילוי האמת (ע"פ 4765/98 אבו סעדה נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(1) 832 (1999); בש"פ 3577/13 עמר חן נ' מדינת ישראל (30.5.2013)).

9. אין חולק כי החומר המבוקש לא נאסף על-ידי המאשימה, וכי בהיותו חומר חסוי על-פי דין, בהתאם לסעיף 50 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א - 1971, המסלול לבחינת הבקשה הוא לפי סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי, כפי שקבע בית המשפט העליון, בהרכב שלושה, בהלכה בבש"פ 8815/15 נור סעד נ' מדינת ישראל (10.5.2016) - וכפי שנקט המבקש.

10. וכך קובע סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי:

"בית המשפט רשאי, לבקשת בעל דין או מיזמת בית המשפט, לצוות על עד שהוזמן או על כל אדם אחר להמציא לבית המשפט במועד שיקבע בהזמנה או בצו, אותם מסמכים הנמצאים ברשותו ושפורטו בהזמנה או בצו".

11. הכלל שנקבע בפסיקה לבחינת מסמכים כבענייננו הוא כי מקום שמדובר בחומר רלוונטי מובהק להגנת הנאשם, ייסוגו אינטרסים אחרים, ואילו ככל שהזיקה בין החומר המבוקש להגנת הנאשם רחוקה וחלשה יותר, יש ליתן משקל רב לזכויות עדים ונפגעי עבירה (בג"ץ 9264/04 מדינת ישראל נ' בית משפט השלום בירושלים, פ"ד ס(1) 360 (2005)).

12. אשר לדרך בחינת הבקשה, זו הותוותה בבש"פ 8252/13 מדינת ישראל נ' שיינר (23.1.2014) (להלן: "עניין שיינר") מפי כב' השופט י' עמית, בשני שלבים - הראשון בבחינת הרלוונטיות, והשני - בבחינת חיסיון ואינטרסים מוגנים אחרים, כדלקמן:

"אם החומר שגילוי מתבקש אינו בבחינת "חומר חקירה" על פי מבחן הרלבנטיות, תידחה הבקשה מיניה וביה. אם החומר שגילוי מתבקש הוא בגדר "חומר חקירה", לא סגי ברלבנטיות של החומר להגנת הנאשם ואנו עוברים לשלב השני ובוחנים אם המסמך נהנה מחסיון או שקיימים אינטרסים מוגנים אחרים (כגון, פרטיותם של קרבת העבירה או עדים אחרים במשפט) שאינטרס הגילוי של הנאשם ניגף בפניהם. כאשר מדובר בחסיון יחסי או באינטרס מוגן אחר, על בית המשפט לערוך איזון בין אינטרס הנאשם לבין החסיון/האינטרס המוגן. ככל שהזיקה בין טיב החומר לבין השאלות שבמחלוקת במשפט רופפת יותר, כך עולה משקל הפגיעה הצפויה בזכויותיהם של צדדים שלישיים או בערכים שונים שלציבור יש אינטרס בהם [...]."

קו הגבול בין השלבים אינו חד, ויש ביניהם יחסי גומלין, בבחינת "מקבילית כוחות". ככל שזיקת החומר להגנת הנאשם ולעניין הנדון היא שולית וגבולית, ומנגד, יש אינטרסים כבדי משקל כנגד חשיפת החומר, הדבר עשוי להשליך על נכונותו של בית המשפט להגדיר את החומר, מלכתחילה, כ"חומר חקירה". ולהיפך, במקרים בהם חומר החקירה הוא בעל ערך ראייתי חשוב

להגנת הנאשם, וזיקתו להגנת הנאשם חזקה יותר, תגבר נכונותו של בית המשפט לדחות אינטרסים אחרים [...]."

וראו גם בש"פ 6662/19 **בן עוז ואח' נ' מדינת ישראל** (24.11.19).

13. אין צורך להכביר מילים על אודות הפגיעה בפרטיות הנלוות לחשיפת תיעוד רפואי-נפשי של נפגע עבירה, אף אם אין מדובר בחשיפתו בפני אדם זר, אלא בבן-זוג לשעבר כבעניינו ולא בכדי עמדה המתלוננת על התנגדותה לחשיפת המסמכים. בעניין שיינר עמד בית המשפט על חשיבות האינטרס הפרטי של נפגעי עבירה מפגיעה בזכותן החוקתית לפרטיות, כמו גם על חשיבותו של ההליך הטיפולי והשמירה על הדיסקרטיות העומדת בבסיסו. לכן נקבע כי אף אם ימצא בית המשפט כי מדובר בחומר רלוונטי, יש למזער את הפגיעה בנפגעי העבירה ולפעול בהתאם לעקרון המידתיות (ראו גם בש"פ 8683/09 **אהרון נ' מדינת ישראל** (10.11.2009)).

14. עוד בהתייחס לאופן בחינת חומר פסיכיאטרי קבע בית המשפט העליון בבש"פ 5400/01 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (6.8.2001), מפי כב' השופטת ד' בייניש (כתוארה אז) כך:

"השאלה אם חומר רפואי או פסיכיאטרי או כל חומר אחר הנוגע למצבו הנפשי, לאישיותו או לעברו של עד, הוא חומר רלוונטי וההליכים מטעם זה גם להגנת הנאשם, היא שאלה התלויה במהות החומר, בהקשרו, ביחס שבינו לבין האירוע הנדון, ובנתוניו המיוחדים של כל מקרה. אין זה מובן מאליו כי כל חומר רפואי או פסיכיאטרי הנוגע לעד, למתלונן או למתלוננת במשפט אכן רלוונטי לעניין הנדון בבית המשפט."

מן הכלל אל הפרט

15. השאלה הראשונה הנשאלת היא מהי מידת הרלוונטיות, אם בכלל, של החומר המבוקש. עיינתי במסמכים שנאספו מהמרכז לבריאות הנפש גהה, המרכז לבריאות הנפש שלוותה, בית חולים מאיר וקופת חולים מאוחדת.

מצאתי כי התיעוד הרפואי-הנפשי מצביע על התמודדות המתלוננת, בעבר, עם קשיים נפשיים. ואולם, אלו אינם רלוונטיים לבירור אמינותה של המתלוננת, או לבירור מהימנות גירסתה, אם בהיבט של כושר השיפוט ותפיסת המציאות, ואם בכל היבט של בעיה נפשית אחרת בעלת השלכה לעניין זה. אף לא מצאתי כל אינדיקציה בהתייחס "לכושרה של המתלוננת להעיד" - כפי שעתר המבקש בבקשתו בכתב. מטבע הדברים לא ניתן להרחיב מעבר לאמור.

16. בכל הנוגע לטענת המבקש כי יש לבחון אם במסמכים שנאספו יש כדי ללמד על "התנהגות" המתלוננת באירועים המיוחסים לו, אני סבורה כי אף שיכול שקיימת רלוונטיות מסוימת, היא מרוחקת וצדדית עד כדי גבולית ומוטלת בספק.

מעבר לתוכן הדברים המרוחק בזיקתו לטענת ההגנה אשר להתנהגות המתלוננת באירועים המיוחסים למבקש, הזיקה השולית נובעת גם מחמת מרחק הזמן מהאישומים המיוחסים למבקש. דהיינו, עניינו במסמכים ספציפיים מחודש ינואר 2019, קרי כשנה ותשעה חודשים קודם לאירועים המתוארים בכתב האישום.

17. במבחן "מקבילית הכוחות" והאיזונים שבין מידת הרלוונטיות של המסמכים שהינה שולית ביותר, אל מול הפגיעה הממשית בפרטיותה של המתלוננת וחשיפת חומרים חסויים על-פי דין, מצאתי להעדיף בבירור את האינטרס של המתלוננת.

18. לאור כל האמור הבקשה נדחית והחומר יוחזר למשיבה.

19. יובהר כי בחומר שהועבר לעיוני קיים תיעוד רפואי שנוגע לאישום הראשון שחלקו הוגש במהלך דיון ההוכחות (ת/2) וחלקו ("מכתב סיכום רפואי- שחרור ממין עיניים מיום 18.10.20") הוא חומר רלוונטי שלא הוגש ולא ברור אם נמצא בידי ההגנה. לפיכך, ככל שטרם נעשה כן, תדאג המשיבה להעברת המסמך האמור לעיון ההגנה.

ניתנה היום, י"ב ניסן תשפ"א, 25 מרץ 2021, במעמד הצדדים.